No. 23.

GAZETA KORRESPONDENTA

WARSZAWSKIEGO I ZAGRANICZNEGO

Z WARSZAWY DNIA 19. *MARCA ROKU* 1799. *we WTOREK.*

Kommissya wspólna trzech Nayjaśnieyszych Dworów do uregulowania długow ś. p. Króla Jmci *Stanisława Augusta* i bywszey Rzeczypospolitey *Polskiey*, kończąc na dniu 14. Marca roku bieżącego likwidacyą i weryfikacyą długow do bywszey Rzeczypospolitey za stałego oney Rządu reguluiących się, i w swych protokułach w czasie dawnieyszemi Obwieszczeniami przepisanym zanotowanych, a w celu przesłania onych i całego swego dzieła po ostateczną decyzyą do samychże Nayjaśnieyszych Dworów, tudzież z porządku rzeczy, maiąc wkrotce zamknąć wszelkie swe czynności i protokuły, wiadomo każdemu czyni niniejszym Obwieszczeniem, iż od zwyż wyrażoney daty, żadnych a żadnych pod iakimkolwiek bądź nazwiskiem i pozorem podawanych sobie petycyi od nikogo nie przyimie, iako iuż albo w poprzedniczych swych Obwieszczeniach zastrzeżoną prekluzyą obiętych, albo przez niedopełnienie w nich przepisanych prawideł, teyże prekluzyi podpadłych. — Dan w Warszewie dnia 13. miesiąca Marca 1799 roku.

Kommissya wspólna trzech Nayiaśnieyszych Dworow do uregulowania długow ś. p. Króla Jmci i bywszey Rzeczypospolitey Polskiey.

---

z Paryża dnia 29. Lutego.

Obywatel *Adrial* terazniejszy sędzia w trybunale kassacyinym iedzie do *Neapolu* w charakterze kommissarza Dyrektoryatu dla urządzenia tamteyszey Rzeczypospolitey.— Kontradmirał *Renaudin* odebrał rozkaz prosto z *Brest* udania się także do *Neapolu*, i będzie tam zostawać w obowiązkach kommissarza marynarki.— Tuteyszy instytut narodowy nauk, dał w podarunku każdemu z obcych uczonych do ustanowienia iednostayności miar i wag tu się znayduiących, ieden exemplarz kosztowney edycyi *Wirgiliusza* przez *Dydota*. Uczony *Duński* konsyliarz *Bugge* iuż z tąd przed kilku dniami wyiechał.— Szef batalionu *Deres*, który z trębaczem do insurgentow w *Civita-vecchia* był wysłanym, został rozstrzelanym od nich. Generał *Merlin* dowodzi obleżeniem miasta tego zbuntowanego.— Dzienniki tuteysze wyświeciły teraz zatargi, które powstały między dworem *Rossyiskim* i zmarłym Elektorem *Bawarskim*. Język *Rossyiski* zakonu *Maltańskiego* w *Peterzburgu*, zniosł iężyk *Bawarski* sprzeciwiaiący się układom pierwszego. Hrabia *Vieregg* miał w tym interessie wyiechać do *Moskwy*. Wszakże interess ten iuż iest ukończonym, gdyż teraźnieyszy elektor zniosł zupełnie zakon *Maltański w Bawaryi*.

W Radzie 500. *Duplantier* złożył rapport względem wkrotce nastąpić maiących elekcyow do ciała prawodawczego. Z rapportu tego widzieć się daie, iż procz wyboru trzech części, 250. członkow wynoszącey, należy ieszcze odnowić 65. mieysc wakuiących, tak dalece, iż w ogule 315. nowych członkow wybranych będzie.

Tuteysze pisma przytaczaią ciekawy w teraźnieyszych okolicznościach wypis z dzieł *Fryderyka* W. W szostey części dzieł swoich, Krol ten oświadcza życzenie, aby monarchia *Francuzka* wzieła *Ren* za granicę, i okazuie iak łatwo plan ten uskutecznionym być może.

W *Neapolu* wszyscy mieszkańcy broń złożyć musieli, pod karą rozstrzelania na mieyscu. — Ponieważ Rada starszych odrzuciła podatek na sol, przeto na dniu 24. w Radzie 500. podany został proiekt podwoienia podatku na okna, drzwi, i kominy, tudzież sprzedania dobr do duchowieństwa protestanckiego należących etc. Nakoniec wyznaczona została kommissya z 7. członkow, która ma podać sposoby do zastąpienia deficit roku 7. — *Boissy d'Anglas*, *Dumolard*, *Villaret Joyeuse* i inne osoby udały się na mieysce deportacyi sobie wyznaczone do wyspy *Oleron*, gdzie naylepsze mieysce *Chateau du Bourg* za mieszkanie sobie wybrali. Przyięci tam zostali z wszelką ludzkością. Jeden z nich wyraża w liście: W *Oleron* można żyć wybornie za 100. frankow co miesiąc.— Kommissarz *Boulay* z wielu officerami wyiechał z *Brest* dla udania się do rozmaitych portow zachodniey *Francyi*, i wezwania do służby Rzeczypospolitey wszystkich marynarzow nawet do 50. roku wieku swego dochodzących. Wprzod ieszcze wyszła do nich proklamacya od admirała *Morard de Galles*, w ktorey między innemi iest wyrażono „Marynarze, oyczyzna oczekuie po waszey odwadze ostatniego wysilenia, w celu nadania pokoiu *Europie*. Całą siłę waszą wymierzcie przeciw nieprzyiaciołom waszym *Anglikom* etc.— Uważaią tu, iż Krol *Neapolitański* i *Sardyński* są w rownym wieku urodzeni w r. 1751.

Wyczytuiemy z listu z *Coire*, iż Generał *Massena* rozpoczął iuż nieprzyiacielskie kroki.— List z *Rzymu* pod d. 28 Stycznia pisany przez iednego *Francuza*, który rozmawiał z G. *Mack* u ambassadora *Bertholio*, wyraża, iż widział tego Generała trzymaiącego w ręku okrągły kapelusz z troykolorową kokardą. „Rzekł do mnie, dodaie tenże *Francuz*, iż gdyby był miał w swoiey armii 500. *Francuzkich* lub *Niemieckich* officerow, nie byłoby nam z nim tak łatwo poszło. Przysięgał mi się, iż nigdy sobie tego nie mogł wystawić, ażeby się na świecie znaydował narod tak tępy iak *Neapolitański*. Wpadł w zapalczywość, gdy mnie zapewniał, iż widział na własne oczy, iak w naymocnieyszym pędzie trzy szwadrony *Neapolitańczykow*, uciekało przed małą liczbą kawaleryi *Francuzkiey*.

Mowią, iż minister *Talleyrand Perigord* wszedł w związki małżeńskie z Panią *Grant* dawną przyiaciołką swoią, ktora iednak dotąd ieszcze zatrzymała nazwisko swoie. — Dowiaduiemy się, iż ieden człowiek dla zrobienia się nieśmiertelnym, miał zamysł naśladować *Karolinę Corday*, i chciał udać się do *Francyi*, aby tam zdradzieckim sposobem zabił Dyrektora *Barrasa*, do ktorego miał listy polecaiące od ieńcow *Francuzkich* w *Anglij* będących.

Słychać, iż *Faypoult* mianowany iest konsulem Rzeczypospolitey do *Hamburga*, *Eymar* ma powierzoną legacyą do iednego z dworow *Niemieckich*, a *Amelot* do *Frankfortu*.

Sposob odkrycia konspiracyi w *Malcie* był następuiący: Dnia 21. Nivos (10. Stycznia) wieczorem, dway officerowie wychodząc z miasta do zamku *Manuel*, w ktorym zostawali na załodze, postrzegli kilku ukrywaiących się ludzi; ieden z tych officerow wziąwszy z sobą siedmiu ochotnikow, poszedł przeciwko tym złoczyńcom, z których kilku zabitych, a 30. zostało wziętych, inni rzuciwszy się na czołna, uciekli. *Francuzi* maią iuż w swey mocy dowodzcow tey konspiracyi; niektorzy z nich iuż ią przypłacili swemi głowami; między innemi pewny korsykańczyk dawny kapitan korsarski. Pokazało się, iż on miał grać pierwszą rolę. Ponieważ *Malta* nie może być siłą zdobyta, i gdy nietrzeba się bać iak tylko zdrady, garnizon przedsiębierze wszelkie środki, ażeby się od niey zabespieczył. Odebrał iuż dwa statki naładowane winem, gorzałką i solonym mięsem, zboża ma na 20. miesięcy.

Wiktor *Hugues* przybył do *Ferol*, zkąd wkrotce stanie we *Francyi*.— Za kilka dni Ob. *Mariani* wyieżdża z *Paryża* do *Lucerny* w urzędzie ministra Rzpltey *Cisalpińskiey*.— Dywizya flotty *Hiszpańskiey* powrociła z wysp *Kanaryiskich*, wysadziwszy tam 3000. woyska.

Dnia 1. Marca.

Generał *Suchet* szef generalnego sztabu armij *Włoskiey*, był od nieiakiego czasu zawieszony w swoim urzędzie. Dyrektoryat przywrocił go do służby, wysyłaiąc go do armij *Moguńckiey*, gdzie w stopniu swoim będzie użyty.

Poseł Algierski *Abuhaja*, przez prawo odwetu, został aresztowany, i w więzieniu *Temple* zamknięty. Sekretarz iego ratował się ucieczką, lecz Policya rozkazała go ścigać.

Dowiedzieliśmy się dnia wczorayszego, iż Generał *Mack* przybył dnia 15. do *Medyolanu*; mieszka w oberży dawniey Cesarskiey. Straż jego składa się z dwóch żołnierzy w pokoiu, 8. w przed pokoiu, a 4. na wschodach. W *Medyolanie* odkryto konspiracyą. Mowią, iż iey odnogi daleko zachodziły. Aresztowano wiele osob. Sprawa ta roztrząsana iest z naywiększą taiemnicą.

Dnia wczorayszego Policya zabrała dzieło pod tytułem: *Moskal w Paryżu*, autor iey *Leclerc* z Dep: *Vosges*, aresztowanym został. Skonfiskowano całą edycyą. — Mowią tu o poiedynku który się miał odprawić w *Egipcie* między Generałami *Lasne* i *Lasnus*. Jeden z nich ma być ciężko rannym. — Wieść o oddaleniu się Ministra marynarki była fałszywą. — Rada 500. na sessyi swoiey dnia 27. wydała rezolucyą stanowiącą, iż dobra wyznania *Augsburskiego* w *Helwecyi*, są dobrami narodowemi.

Przyiaciel Praw i inne pół-urzędowe dzienniki umieściły następuiący Artykuł z *Monachium* pod d. 20. Lutego. „P. *Paget* Minister *Angielski* w *Monachium*, dnia 10. Lutego w przytomności dworu powiedział, iż Ob. *Trouvé* miał od Dyrektoryatu zlecenie zrobienia rewolucyi w Xięstwie *Wirtemberskim*, i że w tym celu korrespondował z Ob. *Alquier* maiącym sobie powierzoną też samę czynność w *Bawaryi*. Ob. *Alquier* dnia 12 osądził za rzecz przyzwoitą pisać do Barona *Hompesch* Ministra stanu Elektora Palatyna, następuiący List: *Mości Panie Baronie, iestem uwiadomiony, iż dnia 23. (10. Lutego) P.* Paget *Minister Króla Angielskiego, powiedział w obecności Dworu, iż miał pewność, iakoby Ob.* Trouvè *z rozkazu Dyrektoryatu miał się zatrudniać rewolucyonowaniem kraiow Xcia* Wirtemberskiego; *że ja w tym celu porozumiewam się z tym Ministrem, i że wraz z nim pracuię na zrobienie zamięszania w* Bawaryi; *Przeciwko tey nikczemney potwarzy wystawiam powagę Dyrektoryatu Wykonawczego, oraz roztropność i rzetelność jego Ministra w* Stutgardzie. *Co do moiey osobistości, nie zniżę się do usprawiedliwienia; odwołuię się od tey sromotney delacyi do moich postępkow; do szacunku który mi winien Elektor Jmć, i jego Ministrowie, oraz do głosu Publiczności. Atoli p*o-

niewaž na powieść zagranicznego Miniſtra, winienem iaſną i wyraźną odpowiedź, ta więc ieſt: iż powieść autora uznaię zupełnie fałszywą. Proszę WPana Mości Panie Baronie, ażebyś przyiął zapewnienie o wysokim poważeniu. — P. S. *To co do WPana piſzę, byłbym miał honor powiedzieć Elektorowi Jmci, gdybym mu iuż był prezentowanym. Spodziewam ſię, iż zechcesz mu ten moy Liſt kommunikować.*

W liście iednym z *Kairu*, pod dniem 12. Liſtopada pisanym, czytamy donieſienia naſtępuiące: „Naypięknieyſzą teraz mamy tu roku porę. Wody *Nilu*, zalawszy *Egipt* i zoſtawiwszy użyzniaiący muł po ſobie, iuż opadaią. Syſtema *Arabow*, walczenia z każdym narodem, ktory bez zawarcia pierwey z niemi traktatu, do ich kraiow przybywa, ieſt naygorszą nieprzyzwoitością; lecz my poczyniliśmy iuż ugody z wielu pokoleniami, ktore nie tylko nas w przechodzie nie napaſtuią, ale nawet odprowadzaią nas w drodze, i biią ſię za nas, kiedy tego potrzeba. Łodź iedna ze 12tu naszemi ochotnikami była w prze[illegible]awie ſwoiey na *Nilu*, napadniętą od mieszkańcow iedney wioſki na prawym brzegu położoney. Żołnierze naſi bili ſię walecznie i odparli *Arabow*. Lecz wyſtrzelawſzy wszyſtkie ſwoie ładunki, byli przymuszeni ſchronić ſię do przyległego lasu na lewym brzegu *Nilu*. Jakież było ich zadziwienie, gdy ſpoſtrzegli Szeika iedney przyległey wioſki z 600. zbroynych ludzi na pomoc im przybywaiącego, ktory rozpędził napaſtniczych *Arabow* i na łodzi ſwoiey odeſłał ich, aż do *Rahmanie*. Co do *Mamelukow*, zupełnie ſą pobici, rosproszeni, i wszędzie od woyſk naszych ścigani; z tym większą ochotą, że nie ma żadnego *Mameluka*, ktoryby nie miał przy ſobie trzosa z kilku tyſięcami frankow. Jakoż znayduią ſię niektorzy ochotnicy, ktorzy z tego obłowu zyſkali po 20. lub 30. tyſięcy frankow.

z Hiszpanij dnia 15. Lutego.

Wielu kuryerow wyſłanych zoſtało do *Cadix* do admirała *Mazaredo* z zleceniami ſtosownemi do uzbroień w tym porcie robić ſię maiących. Od tego czasu 3. fregaty otrzymały rozkaz, aby były gotowemi do wypłynienia na naypierwsze haſło, a 8. liniowych okrętow iak nayspieszniey uzbraiaią. Procz tych ma być ieszcze 30. liniowych okrętow, i fregat w ſtanie gotowym poſtawionych. Kapitan okrętowy *Don Cagigal* z wielu officerami morſkiemi poſłany ieſt z *Cadix* do *Kartageny*, dla obięcia tam kommendy nad flottą lekkich ſtatkow przewozowych i wypłynienia z nią na morze. Z *Ferrol* także mamy wiadomość, iż flotta tamteysza z 5. liniowych okrętow złożona, maiąca na ſobie wiele woyſka lądowego, gotuie ſię do wyiścia pod żagle.— Cerarz *Marokańſki* iakkolwiek *Francyi* i iey przyiaciołom woynę wypowiedział, poſtanowił iadnak ſzanować *Hiszpanią*.

z Peterzburga dnia 25. Lutego.

Z *Jaſs* i *Konſtantynopola* odebraliśmy wiadomość, iż znaiomy *Basman-Oglu*, przez poruszenia woyſk *Roſsyiſkich* przeciw *Widdynowi* wymierzone, wſtrzymany w przedſiewzięciach swoich, wszedł w negocyacyą z *Kapitanem Baszą*, a po oddaniu ſię ſwoim pod połłuszeńſtwo Porty, rangę *Kapidzi Baszy* otrzymał, z zaręczeniem, iż wkrotce zaſzczycony będzie godnością Baſzy trzytulnego. Z tych powodow woyſko swoie pod dniem 15. Stycznia rozpuścił, bramy *Widdynu* otworzył, i kommunikacyą między miaſtem i ſomſiedzkiemi okolicami przywrocił.

z Sztokolmu dnia 26. Lutego.

Xiąże *de Heſſenſtein* znayduie ſię w mieście naszym. Za przybyciem ſwoim wezwany był od Krola na radę złożoną w intereſſach zagranicznych, a dla rozległych i głębokich wiadomości ſwoich w intereſſach Rzeszy, a mianowicie *Pomeraniy* posiada wysokie zaufanie Krola. Ponieważ przedſiewzięto znowu intereſs graniczny z *Roſſyą*, przeto wspomniony Xiąże zaproszony był, aby wziął mieysce w radzie, ktorą Krol dla tey okoliczności złożył.

Od granic Auſtryackich dnia 27. Lutego.

Woyſka Cesarſkie w całym kraiu są w poruszeniu.— Ponieważ woyna z *Basmanem-Oglu* ieſt zakończona, przeto ſtoiące woyſko Cesarſkie nad granicą *Turecką*, odebrało inne przeznaczenie.— Mowią, iż hrabia *Dietrichſtein* dawniey w *Peterzburgu* bawiący, ma otrzymać urząd miniſtra Cesarſkiego w *Berlinie*.— Z *Florencyi* donoszą, iż rząd *francuzki* żądał od W. Xiążęcia, aby nie dozwalał przeyścia przez kraie swoie żadnym innym woyſkom iak tylko *Francuzkim*, i nie wpuszczał do portow swoich żadnych innych okrętow iak tylko *Francuzkie*.

z Inspruka dnia 26. Lutego.

Na dniu 18. wkroczył tu cały regiment *Toſkańſki* zwany, ieſt przednią ſtrażą korpusu od 18. tyſięcy ludzi w okolicach naszych ſtać maiącego. Cała armia *Tyrolſka* ma dochodzić do 90. tyſięcy ludzi, a głowna kwatera iey pod dowodztwem Generała *Bellegarde* będzie w mieście naszym założona. *Tyrolczykowie* ſkładaią także korpusy obywatelſkie. W względzie obrony *Tyrol* uważany być może dla kraiow dziedzicznych Cesarſkich za twierdzę od natury wyſtawioną.

z Stutgardu dnia 27. Lutego.

Odtąd iak rząd *Francuzki* dał wyraźne zapewnienie, iż nie ma zamiaru, czynić iakieykolwiek odmiany w konſtytucyi kraiu naszego, wszyſtko ieſt w spokoynosci. Xiąże także wyiazd swoy wſtrzymał.

z Frankfortu dnia 2. Marca.

Z *Monachium* donoszą, iż zmarły Elektor zoſtawił znaczny ſkarb w gotowiźnie, żadnego iednak teſtamentu nie zrobił.— W *Szwaycaryi* rząd ma pewność woyny i ieſt do niey w gotowości. *Francuzkie* woyſka licznie ſię zbieraią nad granicą *Gryzonow*.— Względem wezwania *Francuzow Hanau* do poddania ſię, wieść była fałſzywa.— Nowy Elektor *Bawarſki* kazał przyłożyć pieczęć do kancellaryi intereſſow zagranicznych.

Gazeta *Praſka* przeznacza woyſka *Roſſyiſkie* w wyżſzey *Auſtryi* ſtoiące do *Włoch*. Na ich mieysce ma przybyć do *Niemiec* świeżego woyſka *Roſſyiſkiego* 60. tyſięcy, ktore ſkładać ſię będzie z 10 regimentow infanteryi, 5 batallionow grenadyerow, 2 regimentow ſtrzelcow, 1 kiraſſyerow, 2 dragonow, 1 huzarow, 1 Tatarow, 5 Kozakow, 5 kompaniy artyllerzyſtow, 600 wozow ammunicyinych i proporcyonalney liczby armat. Feldmarszałek *Suwarow* ma nad tym woyſkiem mieć kommendę, i iuż przodem nad *Ren* pospieszył.

Wielka liczba armat, i wozow ammunicyinych przechodziła około naszego miaſta do *Höchſt*. Szły one od *Homburga*. Mowią, iż wszyſtka infanterya ktora ſię znayduie z tey ſtrony, ciągnie do *Höchſt* dla zoſtawienia mieysca kawaleryi. Liſty z *Stutgardu* wyrażaią, iż woyſka *Auſtryackie* poſtępuią naprzod.

Zdaie ſię, iż większość Seymu poſtanowiła zdać ſię na Cesarza w okoliczności poſtępowania woyſk *Roſſyiſkich*. Tym sposobem negocyacye *Raſtadzkie* zależałyby od decyzyi Cesarſkiey.

Miniſtrowie *Francuzcy* oświadczyli swoie podziwienie z przybycia iednego Miniſtra z pułnocy, i Miniſtra *Angielſkiego* do *Ratyzbony*.

Pewne pismo publiczne wzmiankuie osobliwą ſkruchę złego sumnienia. W iedney gazecie *Angielſkiey* umieszczone było naſtępuiące donieſienie: „*Jakub Gibson* czyni wiadomo, iż gdy Opatrzność dozwoliła mu ciągłego powodzenia w intereſſach jego, mianowicie w czaſie oſtatuiey elekcyi do parlamentu, przy ktorey znaczną zyſkał ſummę; Przeto uznaie być obowiązkiem swoim, część tego niesprawiedliwie zarobionego maiątku, poświęcić dobremu uczynkowi. W tym celu oznaymuie ubogie wdowy rozmaitych dyſtryktow, iż przeznacza dla nich ſto beczek zboża, ktore za wyrokiem niektórych przyiacioł swoich, na których ſię zdaie, między nie rozdzielić pragnie. Piękny przykład ſumnienia dla wſzyſtkich niesprawiedliwego zarobku szukaiących.

Utrzymuią tu zawsze, iż linia demarkacyina nową weźmie rozciągłość, i że zaymie cały prawy brzeg *Menu*. — Gazety *Manheimſkie* ieszcze tu dziś nie przybyły. Dnia wczorayszego o 11. godzinie wieczorem *Francuzi* niepokazali ſię ieszcze w okolicach *Heilderberga*.

z Raſtad dnia 2. Marca.

Miniſtrowie Ceſarscy odebrali z *Wiednia* wiadomość, iż w tak ważney okoliczności iaką ieſt przechod woyſk *Roſſyiſkich*, nie można tak wczeſney przedſiebrać rezolucyi, i że poſtępować sobie tym sposobem bez żadnych względow dla tak możnego Monarchy iakim ieſt Imperator *Roſſyiſki*, byłoby to oczewiście czynić przeciwko intereſſom i na ſzkodę Rzeszy *Niemieckiey*. Z tego to powodu Gabinet ten oczekuie iakie będzie w tey okoliczności zdanie naypierwſzych ſtanow Rzeszy. Z tego opoźnienia Miniſtrowie *Francuzcy* mocne okazuią nieukontentowanie.

Dowiaduiemy ſię z *Strazburga*, iż Generał *Bernadotte* uda ſię nad *Men*, ponieważ woyſka *Auſtryackie* pomykaią ſię ku *Frankonii*. Legacya *Francuzka* zapewniła, iż w wſzelkim zdarzeniu mieysce zgromadzenia kongreſſu nie będzie przez woyſka zaięte.

Ob. *Rudler* Kommiſſarz Rządowy, przybył tu dnia 23. Mianowany on ieſt Kommiſſarzem Cywilnym przy armij Generała *Jourdan*.

Widziemy tu wielkie podobieńſtwo, iż kongreſs na dal odprawiać ſię będzie. Wiele do tego wpływać może ſyſtema polityczne nowego Elektora Palatyna. Jego zdanie przeciwko przechodowi woyſk *Roſſyiſkich* na Seymie podane, oraz zupełne znieſienie wielkiego Przeorſtwa Zakonu *Maltańſklego* w *Bawaryi*, zdaią ſię być zgodne z myślą Miniſtrow *Francuzkich*. To wielkie Przeorſtwo było częścią języka *Niemieckiego*, które zeszły Elektor utworzył w roku 1782. na mieysce języka *Angielſkiego*. Temu Przeorſtwu nadane były wſzyſtkie Jezuickie dobra ruchome i nieruchome znayduiące ſię w *Bawaryi*, *Neuburg*, *Salzbach*, i w wyższym Palatynacie, ſzacowane 4. miliony. Xiąże *Bretzenheim* był w nich wielkim Przeorem, a Hrabia *Morawicki* tuteyszy Miniſter, Kommendorem.

D. 3 Mar:— Dnia wczorayszego miniſter *Bawaro-Palatyńſki* odebrał wiadomość o zaięciu przez *Francuzow Manheimu*. Baron *Albini* odebrał także wiadomość, iż G. *Bernadotte* wezwał fortecę *Filipsburg* do poddania ſię. Ta okoliczność wielkie tu ſprawiła wrażenie, i zaczynaią ſię obawiać o zerwanie pokoiu z Rzeszą. Hr: *de Lehrbach* za kilka dni z tąd wyiedzie.— Głowna kwatera Generała kommenderuiącego *Jourdan* przenieſioną zoſtała dnia wczorayszego z *Offenburga* do *Gegenbach*, a Generała *Vandamme* z *Gegenbach* do *Hornberg*. *Francuzi* dnia dziſieyszego pomykaią ſię daley.

Liſt Reingrafa de Salm kommendanta Filipsburga do Barona Albini.

Dowiesz ſię JW. WP. z przyłączoney kopii o zadziwiaiącym pismie, które dnia dziſieyszego przywiezione zoſtało przez Generała adiutanta *Francuzkiego Gaudin*, imieniem Generała *Bernadotte*, oraz iaką mu dałem odpowiedź. Upraszam JW. WPana, ażebyś tę okoliczność wziął na uwagę wraz z innemi miniſtrami i pełnomocnym miniſtrem Cesarſkim, i ieżeli to być może, uwiadomił mnie o tym co ſię ſtanie w *Raſtad*, ażebym wiedział iak w tey mierze poſtąpić. Mam honor etc.— W *Filipsburgu* d. 2. Marca 1799. podpisano *Reingraf de Salm* G. L.

W głowney kwaterze dnia 12. Ventose (2. Marca) roku 7. Rzeczypospolitey Francuzkiey.

Bernadotte Generał Kommenderuiący armią obſerwacyiną do Generała Kommendanta fortecy Filipsburga.

Mości Panie Generale. Rząd *Auſtryacki* z wzgardą Traktatu w *Campo Formio* zawartego, zaiął fortecę *Ulm*; ten poſtępek daie mi powod osadzenia garnizonu w fortecy, w ktorey WPan dowodzisz; naprożnobyś ſię WP. chciał temu opierać: niemogłbyś tego uczynić z żadnych przyczyn; garnizon WPana nie ieſt dosyć mocnym, ażeby mogł ſzturm wytrzymać, a pokoy między Rzpltą *Francuzką* i Rzeszą *Niemiecką*, ktory ieſt bliſkim podpisania, nakazuie WPanu unikać krwi rozlewu, i oddać mi zakład, którego nie mogłbyś uchronić przed ſiłą armii *Auſtryackiey*. Nie rozumiem ażebyś WPan chciał ią raczey poddać tey armii. Gdyby tak było, mogę WPana zapewnić, iż ieſt zbyt oddalona, ażebyś przez długi czas mogł ſię od niey naylżeyszych ſpodziewać poſiłkow. Armia pod dowodztwem Generała *Jourdan* przechodzi w tym momencie przez czarne gury, i idzie iey ſzukać w

śrzodku *Bawaryi.* Muszę więcey powiedzieć; wiem, iż WPana garnizon ieſt nieukontentowany, iż officerowie ſą nadto rozsądni i oświeceni, ażeby mieli przelewać krew podług upodobania i dziwactw niektorych obłąkanych ludzi, i że żołnierze nieoczekuią, tylko na znak do boiu, ażeby ſwą oświadczyli wolę. Mieszkańcy bliſcy widzenia ſwoich domow w płomieniach, będą także wiedzieli co czynić. Artyllerya która ſię pomyka z *Landawy* dla zapalenia ich miaſta, poda im długo oczekiwany pozor dla przymuszenia Kommendanta, ażeby złożył klucze. Armia, którą dowodzę niepotrzebuiąc tych wszyſtkich korzyści, ieſt z ſiebie dosyć mocna do pokonania WPana; pragnę: ażeby upor WPana nie przymuſił mnie do przelania krwi ludzkiey, ani do wprawienia w rozpacz nieszczęśliwych ofiar mieszkaiących w *Filipsburgu.* Nie mogę ci Generale nadto tego powtarzać, iż nie w ſposobie nieprzyiacielſkim chcę osadzić garnizon w fortecy WPana; daleki od tego, mam ſtały zamiar zachować ią dla Rzeszy *Niemreckiey*, i w obliczu świata czynię przedſięwzięcie oddania iey, ſkoro tylko Rząd *Francuzki* będzie miał pewność, iż Rzesza może ią przeciwko domowi *Auſtryackiemu* obronić. W ręku WPana MPanie Generale ieſt życie wielu ludzi i los mieszkańcow *Filipsburga.* Winieneś ſię WPan z tego ſprawić nie tylko ſwoim wspołczesnym, ale nawet potomności, która cię sądzić będzie. Z moiey ſtrony, ieżeli mnie WP. przymuſisz do dobywania twierdzy dobędę ią bez wątpienia, ponieważ mi to zapewniaią ludzie, któremi dowodzę i ſposoby, któremi rozrządzam, lecz kara tego, który ie na ſiebie ściągnie, będzie ſtraſzna, ponieważ tym ſposobem weydzie w woynę z Rzecząpospolitą *Francuzką*, niezdołam także wſtrzymać żołnierſkiey zapalczywości, która ſię całkowicie na niego zwali. Mam honor pozdrowić WPana.

(podpisano) Bernadotte.

W *Ottenheim przy Filipsburgu* 2. *Marca* 1799.

Mości Panie Generale, liſt WPana pod datą 12. Ventos (2. Marca) oddany mi przez Generała-Adjutanta *Gaudin*, zawiera w sobie osnowę którey niepowinienem ſię był spodziewać w tym momencie, gdy pokoy między Rzeszą *Niemiecką* i Rzplitą *Francuzką* zdaie ſię być iuż bliſkim podpisania. Znasz WPan ſam, iż byłbym nader wyſtępnym, gdybym chciał zezwolić na oddanie mu tey twierdzy, ktorey ſtraż powierzoną mi zoſtała przez Generała kommenderuiącego armią Rzeszy. Jego bytność nie ieſt ztąd nadto odległa, a obecność Deputowanych zgromadzonych na kongreſs pokoiu ieſt ieszcze bliżſzą. Rozkazy i inſtrukcye o ktore niezwłocznie z tych dwoch ſtron dopraszać ſię będę, i ktore wkrotce odbiorę, podadzą mi prawidło iakiego ſię trzymać będę. Tym czasem nim mnie doydą, i nim o nich WPanu doniosę, nie mogę uczynić iak tylko to, co każdy człowiek kochaiący honor na moimby mieyscu uczynił. Stan w iakim ſię znayduie powierzona mi forteca, nie ieſt taki, iak ſię WPanu zdaie. Nieznam także nieukontentowania pomiędzy garnizonem zoſtaiącym pod moią kommendą. Winienem więc WPanu oświadczyć, iż nie mogę w żadnym sposobie przyiąć garnizonu *Francuzkiego* do fortecy *Filipsburga*, i że daleki od przedſiebrania krokow nieprzyiacielſkich, niemniey iednak opierać im ſię potrafię. Zaczepnik winien będzie swoim wspoł-czesnym i potomności sprawę ze wſzyſtkich nieszczęść ktore będą mogły z iego poſtępku wyniknąć. Zoſtaię etr.

(podpisano) *Rheingrave Hr. de Salm G. L.*

Dnia 4. Marca.

Deputacya Rzeszy niebrała wcale na rozwagę okoliczności tyczącey ſię *Filipsburga*, wezwanego od *Francuzow* do poddania ſię. Spodziewać ſię trzeba, że danie przyzwoitey na to odpowiedzi zoſtawione będzie G. kommenderuiącemu armią Rzeszy. — *Francuzkie* woyſka coraz daley ſię posuwaią. Jutro kwatera głowna ma przybyć do *Willingen.*

Dnia 5. Marca.

Nota Miniſtra Pełnomocnego Cesarſkiego do Deputacyi Rzeszy.

Kommiſſya Cesarſka w teraznieyszym położeniu rzeczy, nie może potwierdzić propozycyi Deputacyi Rzeſzy pod d. 2. t. m. do odpowiedzi na Notę Pełnomocnych miniſtrow Rzpltey *Francuzkiey* pod d. 11. Ventos (1. t. m.) iak tylko w przypadku, ażeby ta poprzednicza odpowiedź przeſtała na proſtym donieſieniu o oddaniu pomienioney Noty, i o kommunikowaniu oney generalnemu ſeymowi Rzeszy, każde inne oświadczenie będzie wſtrzymane aż do dalszey decyzyi Cesarza i Rzeszy, ſtosownie do Conclusum Deputacyi pod d. 26. Stycznia, i do ſankcyi na nią daney pod d. 27. t. m. — W *Raſtad* d. 4. Mar: 1799. (podpi:) Hr. *Metternich-Winnebourg.*

Deputacya zgromadzi ſię dnia iutrzeyszego, obawiamy ſię, iż polterunki armii G. *Jourdan* znayduią ſię iuż za *Keiſſingen.* Mowią, iż *Francuzi* zaczną od uſkutecznienia planu ſekularyzacyi w *Szwabij.*

z Strazburga dnia 3. Marca.

Armia *Moguncka* pomyka ſię wſzyſtkiemi ſtronami przez dolinę *Kinzing* i *Knibis* ku *Dunaiowi*, i wkrotce przybędzie w okolice *Ulm.* Pierwszego dnia głowna kwatera była w *Offenburgu*; Mowią iż dziś ieſt w *Donaueschingen.* — Dnia wczorayszego i dziſieyszego kilka pułbrygad i wielka liczba kawaleryi przeprawiła ſię przez *Ren.* — General *d'Hautpoult* wyiechał ztąd do *Offenburga.*

Armia Generała *Jourdan* wynosi 85. tyſięcy ludzi, armia *Moguncka* Generała *Bernadotta* i Szwaycarſka *Masseny* każda do 60. tyſięcy dochodzi, to wſzyſtko ſkłada potęgę do 205,000. dobranego woyſka. Armią *Auſtryacką* podaią w *Bawaryi* do 109. tyſięcy, w *Tyrolu* i *Gryzonach* do 50. tyſięcy, w ogule do 160. tyſięcy ludzi.

Z drugiey ſtrony naprzeciw *Szwaycaryi* znayduie ſię głowna kwatera *Auſtryacka* w *Feldkirch.* Z *Konſtancyi* oddalili ſię wszyscy emigrańci *Francuzcy* G. *Salis* przez przeiętą korrespondencyą iego zupełnie ieſt zdradzonym. Odkryto w niey plan woyny od niego ułożony przeciw *Helwecyi.*

z Offenburga dnia 3. Marca.

Głowna kwatera Generała *Jourdan* spodziewana ieſt dziś w *Hornberg.* Generał *Vandamme* z przednią ſtrażą ma ſię pomknąć aż do *Villingen.* Generał *St Cyr* ma także ku tey ſtronie zbliżać ſię z swoią dywizyą. Wszelkie poczty bez żadney przeszkody w pośrzod armiow *Francuzkich* przechodzą.

z Brunswiku dnia 5. Marca.

Oſtatnia wiadomość o woynie nieszczęściem ſię potwierdziła. Dowiedzieliśmy ſię z drugiey ſztafety dnia wczorayszego w nocy przybyłey, iż woyſka *Francuzkie* w liczbie 25. tyſięcy ludzi przeprawiły ſię przez *Ren* przy *Kehl* dnia 1. Marca. Natychmiaſt porozsyłały w rożne ſtrony ſwoie proklamacye. Miniſtrowie *Francuzcy* odebrali rozkaz wyiechania z *Raſtad.* Atoli negocyacye z Rzeszą nie zoſtaną zerwane, ieżeli taż Rzesza oświadczy ſię przeciwko przechodowi woyſk *Roſſyiſkich.*

z Manheimu dnia 5. Marca.

Generał *Bernadotte* wczoray zrana wyiechał do *Moguncyi*, zkąd ſpodziewaią ſię, że wkrotce tu powroci. Moſt na *Renie* od dnia wczorayszego iuż ieſt poſtawiony.

Odezwa naſtępuiąca, była tu we dwoch ięzykach ogłoszona. *Armia obserwacyina. W kwaterze głowney Manheymie d. 23. Ventose roku 7go Rzpltey Francuzkiey Generał en chef rozkazuie*: Art: I. Urzędy w *Manheymie* będące i wszelkie władze ſądowe, odbywać będą tymczasowo swoie obowiązki iak dawniey. — II. Zadna religia w oddawaniu czci Bogu doznawać nie będzie naymnieyszey przeszkody. Kommendant fortecy dawać będzie pomoc i opiekę odbywaiącym obrządki religij, gdy będzie tego potrzeba. — III. Osoby wszelkiey profeſſyi, wieku i ſtanu zoſtaią pod zaſłoną Rzpltey i opieką armij. — IV. Niewolno ieſt nikogo napaſtować, lub ſię z niego natrząsać. Przyiaciele Rzpltey i iey rządu wezwani są, aby zapomnieli wszelkich uraz, ktore mieć mogą do iakichkolwiek bądź osob, za złe z sobą obchodzenie ſię przed wniyściem woyſk *Francuzkich*, z powodu swoich zasad i zdań republikanckich. — V. Przyrzekaiąc Generał kommenderuiący bespieczeńſtwo i opiekę wszelkim osobom podległym Elektorowi Palatynowi, nakazuie kommendantowi miaſta, aby oddał pod ſąd woyſkowy na karę śmierci każdego emiſſaryusza lub ſtronnika, ktoryby przez swoie mowy lub czyny chciał porożniać między sobą mieszkańcow, lub oſłabić dobrą harmonią trwaiącą między woyſkami Rzpltey, i ludem Palatyńſkim. Kommendant miaſta *Baſtoul* będąc w odpowiedzi za ſpokoyność iego mieszkańcow, dołoży ſtarania, aby wſzyſtkie odnogi handlu spokoynie odbywały swoie czynności.

(poopisano) Bernadotte.

Dnia 6. Marca.

Przybywaią tu dotąd woyſka *Francuzkie.* Regiment kawaleryi dnia 4. wieczorem przybyły, udał ſię ztąd dnia wczorayszego za rzekę *Necker.* — Oddział infanteryi wyszedł przez bramę *Heilderberſką.* — Donoszą z *Stutgardu*, iż Generał *St Cyr* przybył dnia 3. do *Freudenſtad* z kolumną woyſk *Francuzkich*, ktora ma daley poſtępować wraz z innemi za nią nadciągaiącemi woyſkami. W miaſtach i wſiach Xięſtwa *Wirtemberſkiego* pozatykano ſłupy z napisem *Wirtemberg.* Przedſiewzięto także inne śrzodki które w teraźnieyszych okolicznościach osądzono być potrzebnemi.

z Lucerny dnia 22. Lutego.

Na dniu 16. Dyrektoryat złożył ciału prawodawczemu obraz ſtanu politycznego Rzpltey. Względem ſtoſunkow zewnętrznych Rzpltey, Dyrektoryat wyraża co naſtępuie: „Przy zbliżaiącey ſię burzy Dyrektoryat Wykonawczy nie lęka ſię przeyrzeć z wami ſzereg przyiacioł Rzeczypospolitey. Wielu Xiążąt Rzeszy pospieszyło ſię nietylko z uznaniem naszey Rzeczypospolitey, ale nawet ſtarali ſię rozpocząć z nią negocyacye w okolicznościach wspolnego intereſſu, a związki dobrego ſąſiedztwa utrzymywały ſię dotąd między ich poddanemi i Obywatelami *Helwecyi.* — Rzplta może w szczegulności polegać na braterſkich Rzpltych, których wzaiemne intereſſa są ściśle z sobą spoione. — Poseł *Cisalpińſki* przybył iuż do *Lucerny*, a poseł *Liguryiſki* ieſt nam zapowiedziany. — Rzplta *Rzymſka* od czasu swego wſkrzeszenia utrzymuie z nami związki, które lubo przez ciąg oſtatnich zaburzeń przerwane, na nowo wzmocnionemi zoſtały. — Rząd tymczasowy *Piemontſki* pospieszył ſię z odnowieniem w imieniu ludu, trwaiących dotąd z Krolem *Sardyńſkim* związkow. — Jedna tylko Rzplta *Batawſka* nieodpowiedziała ieszcze na odezwy Dyrektoryatu Wykonawczego, co iednak nie można przypisać innym pobudkom, iak tylko odległości mieysc, oraz trudnym kommunikacyom. — Rząd Xſtwa *de Neufchatel* zachowuie z nami dawną ſąſiedzką przyiaźń. — Dom *Auſtryacki* pod pozorem zoſtawienia sobie zakładu za nadgrody które Rzeczpospolita przyobiecała ſtanom *Niemieckim*, poſiadaiącym na iey gruncie niektore feudalne prawa, ſekweſtrował wſzyſtkie fundusze *Helweckie* umieszczone na banku *Weneckim*, i zabronił swoim poddanym opłacać partykularne długi. Przeciwnicy naszey rewolucyi znayduią w jego kraiach wsparcie i pomoc. Wiadomy ieſt Dyrektoryatowi zamiar uderzenia na *Helwecyą*; takie ieſt iednak iego umiarkowanie, iż w nadziei poiednania ſię, znoſił w *Bazylei* 3ch jego przy dawnym rządzie zaufanych agentow. *Anglia* ktoreyśmy nieobrazili, pozwoliła sobie względem nas naywiększego bezprawia, wſtrzymuiąc opłatę winney nam należytości. Morzem i przeciągiem dwòch-ſet mil od naszego przedzielona kraiu, może ſię z nas do czasu urągać, lecz nie zadługo ukaraną zoſtanie. — Scisłe nasze z wielkim Narodem przymierze, zdolne ieſt wygluzować z naszey pamięci podobne czynności. Intereſſa dwoch Rzeczpospolitych tak są ściśle ziednoczonemi, iż pomimo ſił nierówności, zniszczenie małey Rzpltey, okropne dla wielkiey sprowadziłoby ſkutki. Przymierze na takiey położone zasadzie, powinno być niewzruszone. Naprożno nieprzyiaciele nasi oſłabić ie chcieli; naprożno zamyślali korzyſtać z okazanego gdzie niegdzie przez bytność woyſk nieukontentowania. Miłość niepodległości podyktowała konwencyą w Grudniu względem zaciągu 18. tyſięcy woyſka; póki tylko *Francya* była w nadziei zawarcia w *Raſtad* pokoiu, uſkutecznienie tego zaciągu zoſtawało w zawieszeniu, lecz gdy ta zniknęła, rekrutowanie iuż ieſt rozpoczęte etc.

Zaciąg korpusu poſiłkowego od 18. tyſięcy ludzi idzie z wielkim pośpiechem. Dyrektoryat w odezwie swoiey w tym celu wydaney wyraża. „Mamyż my *Szwaycarowie* z założonemi rękoma, pogłądać tylko na laury, które sprzymierzeni bracia naſi w obronie granic naszych dzieci i kobiet, zbieraią? Taż to ma bydź rola potomkow *Tella* i *Winkelrida.* *Szwaycarowie*, ieżeliby tak bydź miało, zamieńmy raczey imie dotąd z uszanowaniem wymawiane *Szwaycarow*, na imie naypodleyszego ludu, gdyż imie *Szwaycara* byłoby dla nas tylko szyderſtwem. Zrzeklibyśmy ſię wszelkiego prawa do szacunku, nie zaſługuiąc iak na wrzeciona i więzy niewoli. *Szwaycarowie* rumienicie ſię na taki ſtan, poglądacie z dumną wzgardą na tego, ktoryby tak daleko chciał was upośledzić rozumieiąc, iż wasze ſilne ramie iuż zwątlało, i że głuchemi ieſteście na głos ſławy narodowey i zagrożoney oyczyzny. — Daycie nam broń, wſkażcie nam mieysce do zebrania ſię i pokażcie nieprzyiaciela, taki ieſt głos, który ſię wam z rospalonych pierſi wyrywa. *Szwaycarowie!* ſłuchaycie. Rząd *Francuzki* nie chce w tym momencie wyniszczoną *Szwaycaryą* przymuszać do wyſtawienia armiy własnym iey kosztem, lecz na mocy zawartey konwencyi, żąda tylko doſtarczenia korpusu 18. tyſięcy ludzi, obowiązuiąc ſię żołd, mundury, broń, żywność i wszyſtkie iego potrzeby własnym kosztem zaſtąpić etc. etc.

z Bazylei dnia 2. Marca.

Dnia wczorayszego 6. tyſięcy woyſka *Francuzkiego*, tak kawaleryi, iak infanteryi przechodziło *Ren* po naszym moście. Większa część tego woyſka udała ſię ku *Rheinfelden*; reszta pomknęła ſię na *Lorrach. Schopfen*, i *St. Blaise.* Zapewniano, iż dziś i iutro miało ieszcze przechodzić 12. tyſięcy, lecz ſię to ieszcze dotąd nie ſtało. Znaczne korpus woyſka wkroczyło iuż do Rzeszy z ſtrony *Szaffuzy.*

z Neapolu dnia 6. Lutego.

Xiąże *Pignatelli* za przybyciem ſwoim do *Palermo* nie był przypuszczonym do Krola. — Mowią tu o wyprawie przeciw *Sycylij.* Wiadomość, iż na tey wyspie panuią zaburzenia, zupełnie ſię potwierdza.

Francuzi od wkroczenia ſwego do tego miaſta, pracuią nad obwarowaniem brzegow, i rozbroieniem ludu. — W tych dniach ſtatek pocztowy *Angielſki* przybliżył ſię na odległość wyſtrzału z bateryow, dla rozpoznania ich ſtanu, lecz armata z zamku *St Elme* przymuſiła go do oddalenia ſię. Toż samo uczyniono z drugim ſtatkiem, który ſię przybliżył do małey odnogi *Mizeńſkiey.* — Kilka prowincyow przyſłały ſwoie przyſtąpienie do nowego rzeczy porządku. Rząd tymczasowy zatrudnia ſię wybieraniem podatkow i zaciągiem woyſka. Wydał do *Neapolitańczykow* proklamacyą, w ktòrey przekłada potrzeby ſkarbowe. — W tych dniach kilku podpiłych dragonow doznali napaści od *Lazaronow*, wyſłany oddział kawaleryi zupełną przywrocił spokoyność?

z Rzymu dnia 16. Lutego.

Dnia wczorayszego obchodzono tu z okazałością uroczyſtość *Wſkrzeszenia Rzpltey Rzymſkiey.* — Obleżenie *Civittavecchia* nieuſtaie. Mowią, iż *Neapolitańczykowie* ktòrzy ſię w tym mieście znayduią, oczekuią tylko sposobney chwili dla oświadczenia ſię za *Francuzami.*

z Liworny dnia 22. Lutego.

Krol i Krolowa *Sardyńscy* zawsze ſię tu znayduią. Niepogodne czasy dotąd ich odiazd wſtrzymuią.— Oddział woyſk *Francuzkich* zaiął *Marigliano* i *Vado* na brzegu *Toſkańſkim*, w sąſiedztwie prezydyow *Neapolitańſkich*. Przybyło także 200. *Francuzow* do *Pistoi* o 8. mil od *Florencyi*.— Podług donieſienia kuryera niedawno z *Neapolu* przybyłego, mieszkańcy tego miaſta ſą zawsze na dwie podzieleni ſtrony, lecz patryoci ſą teraz mocnieyszemi. G. *Francuzki* nie wychodzi z swego pałacu iak tylko z eſkortą 300. ludzi. Porty *Neapolitański i Gaety* ſą obleżone od okrętow woiennych *Angielskich*. Armia *Francuzka* niemaiąca więcey nad 20. do 25. tyſięcy ludzi, oczekuie na poſiłki dla wtargnienia do południowych prowincyow Kroleſtwa *Neapolitańskiego*.

z Medyolanu dnia 26. Lutego.

Mowią tu o poruszeniach insurrekcyinych, które dnia 12. t. m. miały ſię okazać w *Florencyi*, z powodu rozſianey pogłoſki, iż korpus woyſk *Francuzkich* oddzielony z okolic *Rzymſkich*, który był przeznaczony na zaięcie Prezydyow *Neapolitańſkich Orbitello* i *Piombino* od ſtrony *Toſkanii*, wkroczył do prowincyi *Syenny* i przybył do *Magliano*; tymczasem gdy inny korpus przypłynawszy morzem, attakował i zdobył twierdzę *Vado* (między *Liworno i Piombino*.— Wieść ſię dziś w *Medyolanie* rozbiega, iż iedna dywizya woyſka *Francuzkiego* odebrała rozkaz wkroczenia do *Toſkanii*, lecz nie dodaią w które mieysce.— Zdaie ſię rzeczą pewną, iż W. Xiąże *Toſkanii* nie zapłacił dotąd iak tylko 500 tyſięcy liwrow Rzpltey *Francuzkiey*, i że iego Miniſter oświadczył agentom *Francuzkim*, iż reszta umowioney summy poty nie będzie wypłacona, poki ugodzone w tey mierze warunki, zupełnego nieodbiorą ſkutku.— Nowy rząd *Lukańſki* mianował Ob. *Martelli* Ambaſſadorem do *Paryża*, a Ob. *Roſſi* do naszey Rzpltey. Generał *Miollis* obeymuie kommendę w *Luce* po Generale *Serrurier*.

Od granic Włoſkich dnia 22. Lutego.

Armia *Auſtryacka* z ſtrony *Werony* w wielkim ieſt poruszeniu, z tego powodu pułbrygada *Francuzka* idąca z *Bergamo* do *Piemontu* wſtrzymaną zoſtała w marszu.

Do *Genui* przyszły na dniu 9. Lutego wiadomości z *Egiptu*. *Buonaparte* procz armij swoiey, liczy ieszcze pod rozkazami swemi 50. tyſięcy *Druzow* i *Koptow*, i ma zamyſł wyruszenia do *Syryi*.

Sycylia ieſt w insurrekcyi. Krol przymuszonym zoſtał z familią ſwoią na okręcie *Angielſkim* popłynąć na morze. Mowią iuż nawet o nowey wyspiarſkey Rzpltey pod nazwiſkiem *Meſſyńſkiey*, która nam przypomina baieczne dzieie *Ariſtoma*.— Głoszą tu o liście Generała *Lanus z Egiptu*, podług ktorego Basza *Syryiſki* z 60. tyſiecami woyſka zoſtał od Generała *Buonaparte* pogromionym, po czym ten wodz miał do *Syryi* wkroczyć, zoſtawiwszy kommendę w *Egipcie* Generałowi *Kleber*.— Lord *Briſtol* miał umknąć z więzienia ſwego w *Medyolanie* i do *Werony* udać ſię.

z Bagdadu dnia 19. Grudnia.

Stan rzeczy zawsze ieſt prawie iednakowy względem *Arabow Muhabis*. Namieſtnik Baszy po zatrzymaniu ſię przez dzieſięć dni w *Baſſorze*, pomknął ſię w dalszą drogę ku *Laſſa*, znacznieyszemu miaſtu pokolenia *Muhabis* w zamiarze onegoż obleżenia. Armia iego w okolicach *Baſſory* wzmocniona była od licznego korpusu podległych Porcie *Arabow*.— *Babakan* daie kosztować *Persom* spoykoyności rządu.— Nayświeższe liſty z *Indyow* donoszą, iż *Zeman Szach* Król *Kabulu* wyszedł z liczną armią do *Lahory* ſtolicy *Indoſtanu*.

Sławny *Roſſelt* naſtępuiącą daie biografią Generała *Mack*. Pomiędzy woiownikami, którzy ſłusznie powſtawać mogą przeciw twierdzeniu, *iż ſława z powodzeń ſię ſkłada*, liczyć ſię także powinien Gen: *Mack*. Na czele takiey armiy, która po *Portugalſkiey* naymniey ieſt w całey *Europie* bitną, ſam *Alexander* Wielki nicby niedokazał. Nie był także szczęśliwym w planach ſwoich, osobliwie w tym który r. 1794 ułożył, a na który cała *Europa* miała oko zwrocone. Wszakże nie można zaprzeczyć, żeby nie poſiadał talentow woiennych. *Karol* baron de *Mack* pochodzi z ſtanu mieyſkiego, urodzony w *Neuslingen* w *Frankoniy* roku 1752. W roku ſiedmnaſtym wszedł w ſłużbę cesarſką i po 8. leciech doſłużył ſię rangi porucznika. W woynie wszczętey względem ſukceſſyi *Bawarſkiey* w r. 1778 hrabia *Kińſki* wziął go za swego Adjutanta. Przez czynność swoią ściągnął względy *Jozefa II.* i Feldmarszałka *Laſcy*. Hrabia *Kińſki* odebrał rozkaz odeſłać go do generalnego sztabu w głowney kwaterze Cesarſkiey. Od tego czasu zawsze przy boku *Laſcego* zoſtawał. Tu dopiero *Mack* nabrał wiadomości wyższey taktyki, i zwykł był mawiać: iż znaiomość iego w sztuce woienney była tylko kroplą z oceanu *Lascego*. W tym czaſie zoſtał podpułkownikiem, a gdy *Jozef II.* w kilka lat po tey woynie, założył gabinet woienny z officerow głownego sztabu, dla ułożenia planu ćwiczeń obozowych, uprządkowania archiwow pism i planow dawnych woien, i utworzenia nowych, *Mack* był także do tego gabinetu wezwanym. Tu pracował z tą porywczą czynnością, która będąc w charakterze *Jozefa II.* oczewiście podobać ſię mu muſiała, lecz razem popadł w ſłabość niezmierną, która mu tyle z czasem bolow przynioſła. W roku 1788 za rozpoczęciem woyny z *Turkami* i obięciem kommendy przez *Lascego* nad armią, *Mack* użyty był w randze majora głownego sztabu. Potym za obięciem kommendy przez ſtarego *Hadicka*, *Mack* przydany mu był za podpułkownika. Nakoniec gdy *Laudon* ſtanął na czele woyſka, zrazu zimno go przyiął, i przez długi czas mu nie ufał. Bywało nawet, iż go łaiał nie raz za niektore obroty woienne, lecz w dalszym czaſie pochwalił go w rapporcie Cesarzowi, co mu ziednało rangę podpułkownika i order S. *Tereſſy*. Prace woienne i gabinetowe tak go nakoniec osłabiły, iż po ſkończoney woynie powrocił do *Wiednia* dla poratowania zdrowia. Tak mocny i peryodyczny miewał bol głowy, iż często pod gołym niebem muſiał z konia zſiadać, i leżeć kilka godzin horyzontalnie na ziemi. Spokoyność, powietrze wieyſkie i zimne kąpiele przywrociły mu przecie zdrowie, i w roku 1791 w randze pułkownika udał ſię do regimentu *Lobkowitz* w *Gallicyi* gdzie zoſtawał aż do rospoczęcia woyny *Francuzkiey*. Na początku roku 1793. *Koburg* prosił Cesarza, aby mu przyſłał do *Niderlandow Macka* w randze Generała Adjutanta. Jego zasługi w tey kampaniy i czynność niezmordowana wszyſtkim są znaiome. Przy tych trudach odnowiła ſię choroba nerwowa, tak daleee, iż w bitwie pod *Neerwinde* przymuszony był ſpiesznie wziąść lekarſtwo, aby tylko na koniu mogł ſię utrzymać. Po tey bitwie wiadomo, iż *Dumourier* opuścił ſprawę Rzpltey, i negocyował z *Koburgiem* przez kanał *Macka*. Po bitwie pod *Famars* dnia 23 maja 1793, Auſtryacy oblegli *Valenciennes*. Poſtrzał odebrany w udo w ciągu tey bitwy, a procz tego zachwiane dawniey zdrowie przymuſiły go do usunięcia ſię z armiy. Za odzyſkaniem ſił, ułożył ſławny plan do kampaniy 1794 na którym tyle nadziei pokładanych było. Na początku tego roku udał ſię do *Angliy*. Na brzegach dumney tey wyspy przyimowany był wyſtrzałem z armat, a gabinet *Angielſki*, o kniony planem iego, cieszył ſię nadzieią przyszłego *Francyi* upokorzenia. *Franciszek II.* udał ſię w osobie swoiey do *Niderlandow* dla rospoczęcia kampaniy. Jakkolwiek początek iey był okazalym, dalszy iey iednak ciąg przyprawił o utratę *Niderlandow*, a potym całey *Hollandyi*. Lecz w tym planie *Mack* pokładał nadzieie na woyſkach poſikowych, które gdy nie weszły w czynność, *Mack* radził iak nayprędsze zawarcie pokoiu. Za rozpoczęciem kampaniy 1794. *Mack* ułożył także inſtrukcye dla officerow woyſka Cesarſkiego, i umieścił w nich dwie zasady 1. iż nie należy lękać ſię dwa i trzy razy licznieyszey liczby nieprzyiaciela 2. iż potrzeba naypierwszy czynić attak, gdyż tym sposobem można bydź pewnym pobicia iego. Lecz iakże odmienna poſtać rzeczy odtąd widzieć ſię dała, i iak niezawodną ſtarożytny *Cyrus* prawdę powiedział: lepiey ieſt wielkich rzeczy spodziewać ſię a małe widzieć, iak o małych przepowiadać a wielkie znaydować. W ciągu tey kampaniy tak niezmiernym powodzeniem woyſk *Francuzkich* ſławney, *Mack* za przykładem *Koburga* usunął ſię z teatru woyny, i nie ukazał ſię na niey znowu iak w r. 1797. lecz przedugodne warunki w *Leoben* przerwały nagle bieg czynnych iego uſiłowań woiennych. Tym czasam wynieſionym zoſtał na ſtopień Generała Leutnanta. Ponieważ horyzont polityczny znowu zachmurzać ſię począł, a rewolucya w *Rzymie* i zdobycie *Malty* nową woynę *Francyi z Neapolem* rokowały, przeto w Wrześniu 1798 udał ſię z *Wiednia* do *Neapolu*, i tam naywyższą kommendę nad woyſkiem obiął. Lecz nie mogł na niebeſpiecznieyszy ſzkopuł narazić ſławy ſwoiey. Wiadomo, iż *Cezar* widząc resztę woyſka nikczemność okazuiącego, chciał tylko z swoim dzieſiątym legionem iść do attaku, lecz tenże sam *Cezar* to co chciał na czele 6 tyſięcy *Rzymian* dokazać, nigdyby ſię nieodważył przedſięwziąść z armią 60 tyſięcy *Persow*. Jakże ieden z naywiększych taktykow, z armią taką iak *Neapolitańſka*, porwać ſię mogł przeciw śmiałym weteranom, niegdyś pod dowodztwem G. *Buonaparte* walczącym? Klęſki iego nie osłabiały w nim ducha, każdy krok *Francuzow* znalazł w nim opor, i należy ſię spodziewać, iż w spokoynieyszych czasach sam opisze osobliwości tych woien, o których może powiedzieć: *quæ ipse miserrima vidi, et quorum pars magna fui*.

Kommiſſya wspólna przez Nayiaśnieysze Dwory dwa Cesarſkie i Królewſko-Pruſki do upadłych sześciu Bankow, to ieſt: UUr. Piotra *Teppera*, Karola *Schultza*, Fryderyka *Kąbryta*, Prota *Potockiego*, Macieja *Łyszkiewicza*, i Jana Dawida *Heislera* wyznaczona.

Wam JOO. JW. WW. Urodz: Szlachetnym.

Romanowi *Placydowi* i innym Fabiana ſukceſſorom o czerw: zł. 4300. zł. 12.— Tymże o Ceſſyą na zł. 3000. *Czapſkiemu z Sokołowſkim* o czerw: zł. 100.— *Dobrowolſkiemu* Jakubowi o czerw: zł. 25.— *Heiking* Baronowi o czerw: zł. 400.— *Krzysztofowiczowi* o czerw: zł. 300.— *Dekiertowi* i *Marcinkowſkiemu* o czer: zł. 324. zł. 7.— *Ogińſkiemu* 8anowi o czerw: zł. 609. zł. 13. gr. 15.— *Pauſzy* Jozefowi o czer. zł. 50.— *Rokoſſowſkiemu* Cyprianowi o czerw: zł. 725.— Xięciu *Woronieckiemu* Jozefowi o czerw: 37. zł. 13.— *Suffczyńſkiemu* Antoniemu o czerw: zł. 25.— *Humieckiego* Jozefa ſukceſſorom o czerw: zł. 300.— *Szydłowſkiego* Antoniego żonie i ſukceſſorom o czerw: zł. 200.— *Cala* Janklowi o czerw: zł. 10.— JO. Xięcia Adama *Ponińſkiego* ſukceſſorom i Urodzonego *Sułkowſkiego* Woyciecha ſukceſſorom. Ur. Pawłowi *Chrzanowſkiemu* Burgrabiemu Rożańſkiemu do attentowania ſprawy z JW. Konſtantym *Platerem* o czerw: złł: 2200. do ſkryptu na osobę tegoż Ur. *Chrzanowſkiego* wydanego i Ur. *Kabremu* negocyowanego winne i do znoszenia wyrokow sądowych, a to z przyczyny uczynioney przez Jaśnie Wielmożnego *Platera* kweſtyi z mocy dekretu ſądu ſwego przypozywaiącemu ſię, bądź i powyższych pozwanych, ieżeli ktory z nich umarł ſukceſſorom i ich opiekunom nakazuie; ażeby pomienieni pozwani, od daty obwieſzczenia ninieyszego Edyktalnego pozwu za tygodni ośm, czyli w ten czas, gdy ta Sprawa do sądzenia przywołana będzie, przed ſądem ninieyszym Kommiſſyi w mieście Warszawie w domu *Tepperowſki* zwanym, na ulicy miodowey położonym, odbywaiącym ſię, osobiście lub przez umocowanego, każdy wſzczegulności Plenipotenta, ſtawili ſię; a to na prawne popieranie Wierzycieli Ur: Fryderyka *Kabrego* bywszego Bankiera, do maiątku iego ubiegaiących ſię, tudzież ſądownie uſtanowionych Adminiſtracyi i Prokuratora na rzecz Maſſy czyniących Powodow, którzy na fundamencie ordynacyi sądu ninieyszey Kommiſſyi zapozwanie was przez gazety i obwieszczenia publiczne determinuiącey, ſtosuiąc ſię do dokumentow, kſiąg kantorowych, korresponzencyi i innych pism, pozywaią o to, aby was do zapłacenia ſumm w gorze przy każdym wſzczegulności z pozwanych położonych, a podług dowodow Maſſie Ur: *Kabrego* należących, wraz z zaległemi prowizyami i wydatkami prawnemi obowiązać, a w przypadku ſtawienia ſię lub nie? przez was, i należytości niezapłacenia, aby rygor niezwłoczney z wszelkiego maiątku i osoby każdego pozwanego exekucyi podług prawideł Kommiſſyi rozciągnąć, was zaś ſukceſſorow i ich opiekunow JO Xcia *Ponińſkiego* i Ur: Woyciecha *Sułkowſkiego* do wykupna Powodow z dobr *Cudnowſkich* i zapłacenia ſumm pod powyższym rygorem przynaglić, a w przypadku niezapłacenia, też dobra *plus offerenti* przedać zalecić, i ich dziedzictwo przyznać, a was odsądzić; Zaczym macie ſię ſtawić, na pretendowane długi odpowiedzieć, fundusz satysfakcyi okazać; albowiem, czyli ſię ſtawicie? lub nie? na terminie z ninieyszego pozwu przypadaiącym, wyrok zaoczny i oſtateczny iako sądu naywyższego przeciwko wam ogłoszony będzie, i exekucya niezwłoczna, iak wyżey, wſkazana zoſtanie. *Działo ſię w Warſzawie dnia 2. Mieſiąca Marca Roku Pańſkiego* 1799.

(L.S.) A. M. Mędrzecki Komm: Bank: Pisarz.

T A B E L L A

Generalna ceny zboż w znacznieyszych Miaſtach Departamentu Warszawſkiego Kameralnego z mieſiąca Lutego 1798. roku.

Inspekcya Konsyliarza Poborowego. / Nazwiſka Miaſt.	Na miarę Berlińſką. Pszenicy. Winspel. R.	gr	Zyta. Winspel. R.	gr	Jęczmienia. Winspel. R.	gr	owsa Winspel. R.	gr	Grochu. Winspel. R.	gr
Inspekcya Łęczycka.										
1. Piątek - - -	28	16	22	—	14	12	12	—	—	—
2. Kłodawa - -	29	—	22	12	15	—	13	—	27	—
3. Kutno - - - -	30	—	24	—	15	12	12	16	29	—
4. Łęczyca - - -	30	12	23	10	14	8	11	16	28	16
Inspekcya Łowicka.										
1. Głowno - - -	32	—	20	—	18	—	12	—	—	—
2. Rawa - - - -	36	—	20	—	20	—	10	—	24	—
3. Łowicz - - -	28	—	20	—	17	—	11	—	—	—
4. Skierniewice - -	36	—	20	—	20	—	10	—	24	—
Insp: Warszawſka.										
1. Biała - - - -	36	—	21	—	14	16	12	—	20	—
2. Błonie - - -	34	—	23	—	20	—	12	—	22	—
3. Czerſk - - - -	24	—	20	—	16	—	10	—	20	—
4. Gora - - - -	37	—	25	—	24	—	14	—	—	—
5. Goszczyn - - -	32	—	22	—	19	—	12	—	32	—
6. Grodziſk - - -	38	—	22	—	20	—	11	—	—	—
7. Groiec - - - -	32	—	23	—	22	—	14	—	20	—
8. Iłow - - -	36	—	20	—	20	—	15	—	23	—
9. Mogielnica - -	36	—	22	—	20	—	11	—	24	—
10. Mszczonow - -	35	—	24	—	20	—	12	—	24	—
11. Nadarzyn - - -	34	—	20	—	18	—	12	—	—	—
12. Nowemiaſto - -	36	—	20	—	20	—	12	—	24	—
13. Nowydwor - -	30	—	24	—	22	—	18	—	34	—
14. Piaseczno - -	48	—	25	—	24	—	16	—	30	—
15. Przybyszew - -	32	—	22	—	20	—	12	—	24	—
16. Sochaczew - -	36	—	26	—	24	—	14	—	24	—
17. Tarczyn - -	32	12	24	—	22	—	14	—	24	—
18. Warka - - -	36	—	20	—	18	—	11	—	32	—
Miaſto Warſzawa z Przedmieściami, Pragą i Skaryszewem	34	14	23	14	20	10	11	20	23	5

D O N I E S I E N I A.

Urodzony *Paschalis* donosi Prześwietnemu Publicum, iż ſprowadził ze *Stambułu* Tytuń Turecki, drzewo *Aloes* nazwane do Tytuniu, Farbę czarną do farbowania włosow i Balsam *de Meka* prawdziwy, w nayprzednieyszych gatunkach. Ten tytuń ieſt pod nazwiſkiemi: *Gebek* kraiany, w lisciach zaś *Baſsma Bochcza*, *Dyza Habba* etc. Także tabaki Oſtenbachſkie w naylepszych gatunkach, iako to ſtare Maroko, Hollenderka, StOmer, Paryſka miałka i Rapa, w cenie iak nayſłusznieyszey, o czym ſię kupuiący przekona. Skład tego wſzyſtkiego znayduie ſię w jego własney kamienicy na Krakowſkim Przedmieściu Nro 450. Tudzież do jego własney fabryki Paſsow przyimuie paſsy bogate i iedwabne, iako też materye, chuſtki i cyce do prania i kolendrowania za kwotę bagatelną. Niemniey w jego fabryce robią ſię Baje w różnych kolorach gładkie i w paſki, iako też i ſukna. Ktoby sobie więc takowe życzył ſztukami kupować, może zawsze za cenę ſłuszną doſtać: a te osoby ktore maią wełnę zdatną do tey fabryki, mogą ſię nadgłoſić.

Roku 1799. na kadencyi trzykrotniey Ziemſkiey Powiatu *Grodzieńſkiego*, odeszła ſprawa JWW. Anny i Karola z Jundziłłow Murawſkich Generalſtwa bywſzych woyſk Polſkich z kredytorami, w ktorey z przyczyny iż JW. pierwey Murawſka a teraz Rozwadowſka pozwała Gener: Murawſkich i kredytorow onych pierwszykroć, decydowaną zoſtała powtorna komportacya na dzień 1. Marca 1799. r. według łacińſkiego kalendarza. Nieſtawaiący zaś, iako to kupcy Peterzburscy Tetau Majer, Woyniłowicz Inſtygator Litt: Downarowiczowa Chorążyna, Judycki Pułkownik, Daugiell kupiec Warszawſki, Godebſki i inni kondemnowanemi zoſtali, i znowu pozwani będą; wedle praw kraiowych, nieposſesſyonaci zaś w Gubernij Litewſkiey przez przybicie pozwu do drzwi ſądowych; co ſię pomienionych Ichmościow i innych kredytorow przez Gazetę Kraiową i Zagraniczną ogłasza i uwiadomia.

Pewny Kawaler tu w *Warszawie* mieszkaiący, przy rodowitym swym języku Polſkim, poſiadaiąc doſkonałą umieiętność języka Niemieckiego, ofiaruie chcącym ſię uczyć po Niemiecku ſwoie za pomierną nadgrodą lekcye, życzący ſobie takowego nauczyciela każdego czasu powziąść może o nim wiadomość w Kantorze *Korrespondenta Warszawſkiego*.